

Německá sociálně demokratická architektura komunálního bydlení v Ústí nad Labem v letech 1918-1938

Ing. arch. Pavel Prouza

Školitel: Prof. PhDr. Rostislav Švácha, CSc.

Abstrakt

Disertační práce se zabývá tématem architektury komunální bytové výstavby, která byla budována v meziválečném období v Ústí nad Labem. Severočeská průmyslová aglomerace, osídlená především Němci, prošla od poloviny 19. století nebývalým urbanistickým a demografickým růstem. V letech 1919–1938 byl proto městskou správou vybudován ucelený soubor přibližně jednoho sta budov.

Práce hledá vztahy a vyvážené proporce mezi formální analýzou jednotlivých etap výstavby a studiem jejich širších historických souvislostí. Je uplatněna uměnovědná analýza, která spočívá v chronologickém zařazení děl a v rozboru a zhodnocení jejich urbanistických, typologických a stylových aspektů. Věnuje se také identitě tvůrce, jímž byl architekt německé národnosti Franz J. Arnold. Architektura ústeckého komunálního bytového souboru vznikala jako realizace sociálně demokratického politického programu a státní bytové politiky, má tedy i politický obsahový význam. Analýza byla provedena především na základě archivní badatelské činnosti a terénního průzkumu. Jednotlivá díla byla posuzována v kontextu meziválečného vývoje bydlení ve středoevropském prostoru s těžištěm v Rakousku, Československu a Německu.

Závěrem práce je konstatování, že soubor budov meziválečné komunální bytové architektury v Ústí nad Labem je charakteristickou a kvalitně artikulovanou ukázkou vývoje sociálního typu mnohabytové architektury v českých zemích. Jeho přínos je spatřován především v raném uplatnění moderních urbanistických přístupů a v jedinečném užití kombinace experimentálních forem urbanismu a typologie pavlačového domu. Práce proto doporučuje památkovou ochranu nejhodnotnějších částí souboru z let 1927–1933, které jsou dnes zvnějšku zachovány v pozoruhodně autentické podobě a bez památkové ochrany může být jejich uchování pro další generace ohroženo nevhodnými zásahy.